vers VO OR vers

LEZING 9
71 MINUTEN

ZACHARIA

14:1-5

Het oordeel over Jeruzalem en de ontkoming van het gelovige overblijfsel.

GELEZEN UIT

Herziene Statenvertaling

BELUISTER OF BEKIJK

versvoorvers.org/zacharia/14-1-5

BELUISTER OF BEKIJK

Inhoud

1	Zacharia uitleggen met Schrift naast Schrift	2 min	4
2	Van de Makkabeeën tot de komst van Christus	3 min	5
3	Oordeel over Israël na het slaan van de Herder	2 min	6
4	Het aardse en het hemelse Jeruzalem	3 min	7
5	Het overblijfsel als voortzetting van Jeruzalem	2 min	9
6	Lezing van Zacharia 14	6 min	11
7	Poëtische beelden en sleutelverzen	2 min	15
8	Tijdsprongen in de uitleg van profetieën	4 min	16
9	Gods strijd tegen Rome en de overwinning ervan	2 min	18
10	De Olijfberg en de verwachte wederkomst	3 min	19
11	Levend water en de plaag over de volken	2 min	20
12	Letterlijk lezen en beeldspraak in Zacharia	3 min	21
13	Herders, het zwaard en loutering als beelden	4 min	23
14	Gods komst als oordeel door vijandige legers	3 min	25

15	De wijngaard en de ontrouwe pachters	5 min	27
16	Het bruiloftsmaal en de verbrande stad	3 min	30
17	Jezus voorzegt de verwoesting van Jeruzalem	3 min	32
18	Dagen van wraak vervullen de profeten	3 min	35
19	Het dal als uitweg uit Jeruzalem	2 min	37
20	Bergen als beelden van hindernissen en oordeel	3 min	38
21	De Olijfberg en Jezus' terugkeer in Handelingen	2 min	40
22	God verlaat Jeruzalem in Ezechiëls visioen	3 min	41
23	Van Babylonisch naar Romeins oordeel	2 min	43
24	God biedt de gemeente een vluchtweg naar Pella	3 min	44
	Om verder te lezen		46

1

Zacharia uitleggen met Schrift naast Schrift

We hebben nog maar één hoofdstuk van Zacharia te gaan, en volgens de meeste mensen is dat het moeilijkste. Ik vind het niet meer zo moeilijk te begrijpen als vroeger, maar het moet wel heel moeilijk zijn, want de commentatoren lijken het niet te begrijpen. Dit hele gedeelte, hoofdstuk 12 tot en met 14, de laatste godsspraak in het boek, wordt door de meeste commentatoren doorgaans op het einde van de wereld toegepast. Maar ik zie in het boek helemaal geen aanwijzing dat het daarover gaat. Sterker nog, er zijn aanwijzingen in het Nieuwe Testament die ons vertellen dat het over iets heel anders gaat dan het einde van de wereld. We gaan dus ons best doen om vast te stellen wat dat is.

Ik wil ook zeggen dat mensen die deze lezing horen misschien vasthouden aan een andere opvatting hierover. Ik merk dat mensen die aan een andere opvatting vasthouden soms aanstoot nemen aan de suggestie dat dit niet over het einde van de wereld gaat, of zich daardoor bedreigd voelen. Daardoor krijg ik de indruk dat ze een bepaald belang bij hun uitleg hebben dat ik niet helemaal kan doorgronden. Ik weet niet goed waarom het iets zou uitmaken. Of dit nu wel of niet over het einde van de wereld gaat, het belangrijkste zou moeten zijn dat we begrijpen waar het wél over gaat. Als zou blijken dat het over iets anders gaat dan we ooit dachten, zoals het volgens mij over iets anders blijkt te gaan dan ik ooit dacht, dan weet ik niet waarom dat voor ons een probleem zou zijn. Tenzij van gedachten veranderen een crisis is.

Maar vergeet niet dat het bij onze studie van de Schrift niet onze taak is om ons gelijk te bewijzen. Ik ga niet per se proberen te bewijzen dat de opvatting van iemand anders onjuist is. Maar ik wil wel zo goed mogelijk aantonen waar het over gaat, door Schrift met Schrift te vergelijken. Dat is mijn taak. Dit hoofdstuk bevat, meer dan de andere hoofdstukken in Zacharia, bepaalde beelden waar mensen erg aan gehecht zijn. Ze brengen het inderdaad in verband met de wederkomst van Christus en de gebeurtenissen daaromheen.

2

Van de Makkabeeën tot de komst van Christus

Laten we nu het hele hoofdstuk lezen, zodat we het geheel overzien. Dit is niet het begin van de profetie. Die begon in hoofdstuk 12 met de uitspraak dat dit de last van het Woord van de Heere tegen Israël is. We moeten in deze profetie dus iets verwachten dat te maken heeft met het oordeel over Israël, want dat staat er.

[Vertalersnoot: De spreker leest hier en verderop 'tegen Israël' en baseert daarop zijn uitleg als oordeel. De HSV heeft in Zacharia 12:1 'over Israël'.] We hebben in hoofdstuk 12 gezien dat dat hoofdstuk waarschijnlijk voor een groot deel ging over de bescherming van Jeruzalem tegen vijandige machten, vermoedelijk in de tijd van de Makkabeeën. Die legermachten die probeerden Jeruzalem van zijn plaats te verdringen, waren als mensen die een grote steen probeerden te verplaatsen. Die steen werd hun juist te machtig en verwondde hen ernstig. Dat is wat er volgens de tekst zal gebeuren.

Antiochus Epiphanes en zijn legers hebben het zeker zwaar moeten ontgelden vanwege hun pogingen om de aanbidding van de ware God in Jeruzalem uit te roeien, en vanwege het ontheiligen van de tempel en dat alles. Ik denk dat hoofdstuk 12 daar grotendeels over gaat, totdat we bij vers 10 komen. Dat gaat volgens mij over Pinksteren. Het gaat immers om het uitstorten van de Geest op de inwoners van Jeruzalem. Wat zou daarvan een meer voor de hand liggende vervulling zijn dan die keer dat Hij dat deed, zoals beschreven staat in Handelingen hoofdstuk 2?

Bovendien weten we dat hoofdstuk 13, dat gewoon dezelfde profetie voortzet, in de eerste eeuw vervuld is, bij de eerste komst van Christus. In vers 7 staat:

> Zwaard, ontwaak tegen Mijn Herder en tegen de Man Die Mijn Metgezel is, spreekt de HEERE van de legermachten. Sla die Herder en de schapen zullen overal verspreid worden. Maar Ik zal Mijn hand tot de kleinen wenden.
>
> ZACHARIA 13:7

Christus haalde dat natuurlijk aan in Mattheüs 26:31 en zei:

> Toen zei Jezus tegen hen: U zult in deze nacht allen aanstoot aan Mij nemen, want er is geschreven: Ik zal de Herder slaan en de schapen van de kudde zullen uiteengedreven worden.
>
> MATTHEÜS 26:31

Christus haalde dit vers dus aan alsof de vervulling ervan diezelfde nacht zou plaatsvinden.

We zien dus dat de gebeurtenissen in hoofdstuk 12, afgezien van het gedeelte over Pinksteren, hoogstwaarschijnlijk toewerken naar de tijd van Christus, Zijn eerste komst. Pinksteren en het openen van een bron voor de vergeving van zonden in hoofdstuk 13, vers 1, zouden verband houden met de dood en opstanding van Christus en het geven van de Heilige Geest. Vers 7 wordt genoemd als het slaan van de Herder, omdat dit ertoe leidt dat God Zijn hand tegen Zijn kudde keert. Omdat de Herder geslagen wordt, worden de schapen verstrooid, en zal God Zijn hand tegen Israël keren.

[Vertalersnoot: De spreker legt de Engelse formulering 'Mijn hand tegen de kleinen keren' uit als oordeel. De HSV heeft in Zacharia 13:7 'Mijn hand tot de kleinen wenden'.]

3

Oordeel over Israël na het slaan van de Herder

We hadden kunnen verwachten dat dit in de profetie aan de orde zou komen, want de profetie begon in hoofdstuk 12, vers 1, met de woorden:

> De last, het woord van de HEERE over Israël. De HEERE spreekt, Die de hemel uitspant, de aarde grondvest en de geest van de mens in zijn binnenste vormt.
>
> ZACHARIA 12:1

Toch hebben we nog geen beschrijving gelezen van een oordeel over Israël. We hebben gelezen dat God Israël in de tijd van de Makkabeeën beschermde. We hebben gelezen over de uitstorting van de Geest en het openen van een bron tegen zonde en onreinheid, wat ongetwijfeld het bloed van Christus aan het kruis is. Maar waarom en wanneer beginnen we in deze profetie over het oordeel over Israël te spreken? Het is omdat ze de Herder geslagen hebben. En wanneer is dat nu? Hij zegt in hoofdstuk 13, vers 8:

> Het zal gebeuren, spreekt de HEERE, dat in heel het land twee derde ervan uitgeroeid zal worden en de geest zal geven, en een derde ervan zal overblijven.
>
> ZACHARIA 13:8

Er komt dus een oordeel over Israël vanwege het slaan van de Herder. Dat zal ertoe leiden dat de meerderheid van het Joodse volk onder een zwaar oordeel komt, zelfs de dood. Dit is natuurlijk in de geschiedenis gebeurd, niet heel lang nadat Jezus stierf, toen de Romeinen kwamen en de Joodse staat volledig verwoestten. Er was een overblijfsel dat dit overleefde. Het wordt beschreven als een derde dat er veilig doorheen wordt gebracht, en God loutert hen zoals goud wordt gelouterd. Dit is iets waarvan Petrus bijvoorbeeld in 1 Petrus hoofdstuk 1, vers 7 zegt dat de gemeente het meemaakt. De christenen uit de eerste eeuw worden gelouterd zoals goud wordt gelouterd, precies zoals hier wordt voorspeld dat het zou gebeuren met dat overblijfsel dat behouden wordt.

4

Het aardse en het hemelse Jeruzalem

Maar waar gaat hoofdstuk 14 over? Volgens mij gaat het over hetzelfde, en daarom zal ik het beschouwen als vervuld in het jaar 70 na Christus, in elk geval het eerste gedeelte ervan. We zullen wel goed moeten opletten als we dit hoofdstuk doorlezen, want Jeruzalem lijkt van tijd tot tijd een andere rol te vervullen. In de profetische Schriften, niet alleen in Zacharia maar in de profetische Schriften van het hele Oude Testament, verwijst Jeruzalem soms naar de afvallige stad Jeruzalem onder Gods

oordeel. En soms verwijst het naar het overblijfsel van Jeruzalem dat bleef bestaan als een geestelijk Jeruzalem, als een hemels Jeruzalem: burgers van de hemel, mensen van wie de namen in de hemel opgeschreven staan als burgers van Gods geestelijke stad Jeruzalem.

We hebben dit in eerdere lezingen gezien. We hoeven al die Schriftgedeelten niet opnieuw door te nemen, maar het belangrijkste Schriftgedeelte dat misschien helpt om dit duidelijk te maken, staat in Hebreeën hoofdstuk 12. Daar maakt de schrijver van Hebreeën heel duidelijk dat hij Jeruzalem, in elk geval het hemelse Jeruzalem, beschouwt als een verwijzing naar de gemeente. Hij zegt in Hebreeën 12:22:

> Maar u bent genaderd tot de berg Sion en tot de stad van de levende God, tot het hemelse Jeruzalem en tot tienduizendtallen van engelen,
>
> HEBREEËN 12:22

Wij maken deel uit van de algemene vergadering in de gemeente van Christus, de Eerstgeborene.

[Vertalersnoot: De spreker betrekt het Engelse 'firstborn' hier op Christus als de Eerstgeborene. De HSV spreekt in Hebreeën 12:23 over 'de gemeente van de eerstgeborenen', in het meervoud.] Wij staan ingeschreven in de hemel, dat wil zeggen als burgers van het hemelse Jeruzalem. Wij zijn Sion. Wij zijn de stad van God. Jezus zei tegen Zijn discipelen:

> U bent het licht van de wereld. Een stad die boven op een berg ligt, kan niet verborgen zijn.
>
> MATTHEÜS 5:14

Jullie zijn die stad. Jullie zijn de stad van God. Jullie zijn het geestelijke, hemelse Jeruzalem.

> tot een feestelijke vergadering en de gemeente van de eerstgeborenen, die in de hemelen opgeschreven zijn, en tot God, de Rechter over allen, en tot de geesten van de rechtvaardigen, die tot volmaaktheid zijn gekomen,
>
> HEBREEËN 12:23

Dat zijn wij.

De schrijver van Hebreeën verwijst natuurlijk in zijn hele boek naar materiaal uit het Oude Testament. Wanneer hij zegt dat we tot Jeruzalem zijn gekomen, of tot de berg Sion zijn gekomen, zegt hij niet op welke passage hij zinspeelt. De kans is groot dat hij zinspeelt op Jesaja hoofdstuk 2 en Micha hoofdstuk 4, waar wordt gesproken over:

> Alle volken zullen naar de berg Sion toestromen, onderricht van de Heere ontvangen en in Zijn wegen wandelen.
>
> JESAJA 2:2-3

Zeker, sinds Christus is gekomen, zijn er heidenen uit alle volken de gemeente, de berg Sion, binnengekomen. Ze ontvangen onderricht en wandelen in Gods wegen. Dat was natuurlijk ook al eerder voorspeld, aan het einde van hoofdstuk 8 van Zacharia, als ik het goed heb.

5

Het overblijfsel als voortzetting van Jeruzalem

Soms is het het fysieke Jeruzalem, soms is het het geestelijke Jeruzalem, en eigenlijk staat dat niet zo los van elkaar. Dat lijkt misschien wel zo. Je zegt: ‘Waarom zeg je dat dit Jeruzalem aards is en dat Jeruzalem daar geestelijk is?’ Omdat in de gedachtewereld van de profeten het aardse en het geestelijke Jeruzalem niet helemaal twee verschillende dingen zijn. Het geestelijke Jeruzalem is de voortzetting van het

oorspronkelijke Jeruzalem in zijn overblijfsel. De afvallige stad Jeruzalem en haar politieke structuur worden in het oordeel verwoest. Het levende overblijfsel, het derde deel waarvan gezegd wordt dat het niet uit de stad wordt uitgeroeid, blijft er deel van uitmaken.

In hoofdstuk 13, vers 8 staat:

> Het zal gebeuren, spreekt de HEERE, dat in heel het land twee derde ervan uitgeroeid zal worden en de geest zal geven, en een derde ervan zal overblijven.
>
> ZACHARIA 13:8

Dat wil zeggen, in Jeruzalem.

[Vertalersnoot: De Engelse aanhaling van Zacharia 13:8 bevat 'zal daarin overblijven'. De spreker betrekt 'daarin' op Jeruzalem. De HSV spreekt over 'heel het land' en zegt vervolgens alleen 'zal overblijven'.]

Het overblijfsel blijft in Jeruzalem, maar niet in de stad. De stad wordt verwoest. Zij blijven het geestelijke, het hemelse Jeruzalem, de stad van God. Zij maken deel uit van de gemeente. Daarom zal de passage die voor ons ligt spreken over het oordeel over Jeruzalem en de zegen over Jeruzalem. Het is duidelijk dat de gedeelten over het oordeel betrekking hebben op die twee derde die verwoest zouden worden. Het gedeelte over de zegen heeft betrekking op het derde deel dat door het vuur heen wordt gebracht. Beide zijn Jeruzalem. Het is eenvoudig zo dat degenen die overleven en de gemeente zijn, het voortbestaan vormen van:

> Maar het Jeruzalem dat boven is, is vrij, en dat is de moeder van ons allen.
>
> GALATEN 4:26

Zoals Paulus in Galaten 4 zegt.

6

Lezing van Zacharia 14

Laat ik het hele hoofdstuk voorlezen. Het zal moeilijkheden opleveren. Ik heb inderdaad gezegd dat het een van de moeilijkste hoofdstukken in de Bijbel is. Maar ik denk dat het gemakkelijker te begrijpen wordt als we niet alleen zien wat ik zojuist heb aangewezen, maar ook hoe de profetie hiernaartoe werkt en ons precies brengt bij het tijdstip waarop we de verwoesting van Jeruzalem zouden verwachten. We hebben Gods zegen over Jeruzalem gezien vóór Pinksteren, vóór het kruis, en nu hebben we het kruis gezien. We hebben gezien dat God Zijn kudde gaat oordelen omdat de Herder geslagen is. Nu verwachten we dat oordeel te zien, en dat zien we ook.

> Zie, er komt een dag voor de HEERE waarop de buit, op u behaald, in uw midden zal worden verdeeld. Dan zal Ik alle heidenvolken verzamelen voor de strijd tegen Jeruzalem. De stad zal ingenomen worden, de huizen zullen geplunderd, en de vrouwen zullen verkracht worden. De helft van de stad zal in ballingschap wegtrekken, maar het overige van het volk zal niet uitgeroeid worden uit de stad.
>
> ZACHARIA 14:1-2

Nogmaals, het derde deel dat erin overblijft, blijft in het geestelijke Jeruzalem nadat de fysieke stad wel degelijk is verwoest.

> Dan zal de HEERE uittrekken en tegen die heidenvolken strijden, zoals de dag dat Hij streed, op de dag van de strijd. Op die dag zullen Zijn voeten staan op de Olijfberg, die voor Jeruzalem ligt, ten oosten ervan. Dan zal de Olijfberg in tweeën gespleten worden naar het oosten en naar het westen. Er zal een zeer groot dal ontstaan, als de ene helft van de berg naar het noorden zal wijken en de andere helft ervan naar het zuiden. Dan zult u vluchten door het dal van Mijn bergen, want het dal tussen de bergen zal reiken tot Azal. Ja, u zult vluchten, zoals u gevlucht bent voor de aardbeving in de dagen van Uzzia, de koning van Juda. Dan zal de HEERE, mijn God, komen: al de heiligen met U!
>
> ZACHARIA 14:3-5

> Op die dag zal het geschieden dat het kostbare licht er niet zal zijn, evenmin de dikke duisternis. Maar er zal één dag zijn, die de HEERE bekend zal zijn, geen dag en geen nacht. Het zal geschieden ten tijde van de avond dat het licht blijft. Op die dag zal het geschieden dat er levend water vanuit Jeruzalem zal stromen, de ene helft ervan naar de zee in het oosten en de andere helft ervan naar de zee in het westen: 's zomers en 's winters zal het plaatsvinden. De HEERE zal Koning worden over heel de aarde. Op die dag zal de HEERE de Enige zijn en Zijn Naam de enige.
>
> ZACHARIA 14:6-9

> Heel het land zal als de Vlakte worden, van Geba tot Rimmon, ten zuiden van Jeruzalem. Maar Jeruzalem zal verheven worden en op zijn plaats bewoond blijven, van de poort van Benjamin af tot de plaats van de vroegere poort toe, tot aan de Hoekpoort, en van de Hananeëltoren af tot aan de perskuipen van de koning. Zij zullen erin wonen, een banvloek zal er niet meer zijn: Jeruzalem zal onbezorgd wonen.
>
> ZACHARIA 14:10-11

> En dit zal de plaag zijn waarmee de HEERE al de volken zal treffen die tegen Jeruzalem hebben gestreden: Hij zal ieders vlees, terwijl hij nog op zijn voeten staat, doen wegteren; de ogen van allen zullen wegteren in hun kassen en de tong van allen zal wegteren in hun mond. Op die dag zal het geschieden dat er een grote, door de HEERE bewerkte, verwarring onder hen zal ontstaan, zodat zij elkaars hand zullen vastgrijpen en tegen elkaar de hand zullen opheffen. Ook zal Juda in Jeruzalem strijden, zodat het vermogen van alle heidenvolken rondom verzameld wordt: goud, zilver en kleding in zeer grote hoeveelheden. En zo zal de plaag die de paarden, de muildieren, de kamelen, de ezels en al de dieren die zich in die legerkampen bevinden, zal treffen, dezelfde zijn als die plaag.
>
> ZACHARIA 14:12-15

> Het zal geschieden dat al de overgeblevenen van alle heidenvolken die tegen Jeruzalem zijn opgerukt, van jaar tot jaar zullen opgaan om zich neer te buigen voor de Koning, de HEERE van de legermachten, en om het Loofhuttenfeest te vieren. Het zal geschieden dat er geen regen zal vallen op hem die uit de geslachten van de aarde niet zal opgaan naar Jeruzalem om zich voor de Koning, de HEERE van de legermachten, neer te buigen. Als het geslacht van de Egyptenaren, waarop geen regen is gevallen, niet zal opgaan en komen, dan zal de plaag komen waarmee de HEERE de heidenvolken zal treffen die niet zullen optrekken om het Loofhuttenfeest te vieren. Dit zal de straf zijn voor de zonde van Egypte en de straf voor de zonde van alle heidenvolken die niet zullen opgaan om het Loofhuttenfeest te vieren.
>
> ZACHARIA 14:16-19

> Op die dag zal op de bellen van de paarden staan: HEILIG VOOR DE HEERE. En de potten in het huis van de HEERE zullen zijn als de sprengbekkens voor het altaar. Ja, al de potten in Jeruzalem en in Juda zullen voor de HEERE van de legermachten heilig zijn, zodat allen die willen offeren, zullen komen en ervan nemen om erin te koken. Op die dag zal er geen Kanaäniet meer zijn in het huis van de HEERE van de legermachten.
>
> ZACHARIA 14:20-21

En sommige vertalingen zeggen:

Er zal geen handelaar meer zijn in het huis van de Heer van de hemelse legers.

7

Poëtische beelden en sleutelverzen

Wat een bizar hoofdstuk is dit. En zoals bij veel hoofdstukken in Zacharia is het moeilijk, misschien zelfs onmogelijk, om aan elke zinsnede en elk woord een precieze, zinnige betekenis toe te kennen. Ik weet niet hoe Zacharia zijn woorden kiest, of hoe de Heilige Geest Zijn woorden voor hem kiest. Maar ik heb de indruk dat veel van die zinsneden er staan om een indruk te wekken. Ze zijn impressionistisch. Ze zijn poëtisch. Veel hiervan is in dichtvorm geschreven. Daarom moeten we zeggen dat het bij sommige dingen misschien heel moeilijk of onmogelijk is om ze precies te verbinden met iets wat bekend is uit het verleden, het heden of de toekomst. En ik ken geen enkele leraar of Bijbelcommentaar die elk detail op die manier ergens mee verbindt.

Wat we doen, zowel ik als andere leraren, is in sleutelverzen naar aanwijzingen zoeken. Als we een sleutelvers vinden waarvan we zeggen: 'Dat geeft me houvast. Daar staat een vers waarvan ik weet waar het over gaat', dan zeggen we: 'Dan moet dit hele gedeelte daar op de een of andere manier mee samenhangen.' De details zijn moeilijk uit te werken. Maar we hebben tenminste een paar aanknopingspunten. En dat gold ook in hoofdstuk 13, toen we dit tegenkwamen:

> Zwaard, ontwaak tegen Mijn Herder en tegen de Man Die Mijn Metgezel is, spreekt de HEERE van de legermachten. Sla die Herder en de schapen zullen overal verspreid worden. Maar Ik zal Mijn hand tot de kleinen wenden.
>
> ZACHARIA 13:7

Daar hebben we een heel duidelijke aanwijzing die je niet kunt missen, omdat Jezus die woorden aanhaalde en zei wanneer ze vervuld werden. Zo krijgen we dus een tijdskader. De aanhanger van de bedelingenleer gelooft eigenlijk dat we het in de hoofdstukken 12, 13 en 14 hebben over het einde van de wereld, de grote verdrukking,

de antichrist die tegen Jeruzalem optrekt, de wederkomst van Christus en de duizendjarige regering nadat Jezus terugkomt. Dus zij hebben dit allemaal naar het einde van de wereld verplaatst.

8

Tijdsprongen in de uitleg van profetieën

Om mezelf er even aan te herinneren wat aanhangers van de bedelingenleer zeggen, want het is zo lang geleden dat ik er zelf een was, pakte ik een commentaar vanuit de bedelingenleer erbij. Ik keek wat de schrijver zei over hoofdstuk 13, vers 7:

Sla de herder neer en de schapen zullen alle kanten op vluchten.

Hij zei dat dit duidelijk verwijst naar het verraad van Jezus enzovoort. Hij kon niet ontkennen waar het over ging. Maar over de volgende regel, 'Ik zal Me tegen de kleintjes keren', zei hij dat die een sprong vooruit maakt naar het einde van de wereld. We hebben dus een verwijzing naar Jezus Die 2000 jaar geleden werd gedood, maar de rest van diezelfde zin gaat over het einde van de wereld, 2000 jaar later.

Nu heb ik er niets op tegen om een beetje heen en weer te springen, zoals je weet. Ik geloof dat een verwijzing naar God Die mensen in de geschiedenis bevrijdt van Alexander de Grote of van Antiochus Epiphanes, de profeet soms onmiddellijk doet denken aan de toekomstige bevrijding die bij de eerste komst van Christus in Hem tot stand is gebracht. Zo hebben we bijvoorbeeld in hoofdstuk 9, vers 1 tot en met 8, Alexanders verovering van de gebieden ten noorden van Jeruzalem en Gods bevrijding van Jeruzalem en het huis van God van die verwoesting. God heeft in de geschiedenis inderdaad verhinderd dat Alexander de tempel verwoestte. En de woorden die er direct op volgen, gaan over Jezus Die op een ezel Jeruzalem binnenrijdt. We hebben duidelijk een sprong van de tijd van Alexander naar de tijd van Jezus, een sprong van 300 jaar. Maar het is niet moeilijk om uit te leggen waarom.

We weten dat het gaat over de Messias Die op de ezel rijdt, omdat het Nieuwe Testament aangeeft wanneer dit vervuld is. We kunnen Alexanders verovering duidelijk genoeg herkennen in de eerste acht verzen, en we zien Jezus duidelijk genoeg op een ezel komen in vers 9. We weten dus dat het profetische visioen soms een paar

eeuwen overspringt, vooral als de profeet naar de tijd van Christus springt. Vanuit vrijwel elk tijdstip, honderden jaren vóór Christus, springt de profeet ook vooruit als er een profetie is over een bevrijding van Gods volk door God. Dan spreekt hij over Christus Die komt om het volk uiteindelijk te bevrijden als hun Koning en Zaligmaker, zoals we natuurlijk zien in hoofdstuk 9, vers 9.

Als de aanhanger van de bedelingenleer dus wil zeggen dat we in hoofdstuk 13, vers 7, de kruisiging van Christus hebben, en dat de tekst, voordat de zin is afgelopen, vooruitspringt naar de wederkomst van Christus, dan is dat niet onmogelijk. Dat is iets wat mogelijk te rechtvaardigen zou zijn, als het te rechtvaardigen is. Het punt hier is dat we zulke grote sprongen niet kunnen veronderstellen zonder een of ander herkenningspunt, een of andere aanwijzing die ons vertelt dat we nu naar een heel ander tijdsbestek kijken. Wanneer we over Alexander lezen en vervolgens een duidelijke verwijzing lezen naar Jezus Die op een ezel Jeruzalem binnenrijdt, is het onmiskenbaar dat er een sprong is gemaakt.

Maar waar is de aanwijzing dat hier een sprong wordt gemaakt? Vooral gezien het feit dat er in de geschiedenis, nadat Christus was gekruisigd, in het jaar 70 na Christus een oordeel over Jeruzalem kwam. Dat past heel goed bij de beschrijving in de openingsverzen van hoofdstuk 14. Waarom zouden we aannemen dat het daar niet over gaat, en in plaats daarvan aannemen dat er zo'n 2000 jaar later een herhaling daarvan moet komen? Die zou er kunnen komen, maar zouden we dan niet verwachten dat God dat zou zeggen als het zo was? En als Hij dat niet zegt, waarom zouden wij het dan aannemen?

9

Gods strijd tegen Rome en de overwinning ervan

Als reden wordt eenvoudigweg gegeven dat hoofdstuk 14 om verschillende redenen niet over het jaar 70 na Christus kan gaan. Allereerst wijzen ze op wat volgens vers 3 daarna moet gebeuren:

> Dan zal de HEERE uittrekken en tegen die heidenvolken strijden, zoals de dag dat Hij streed, op de dag van de strijd. Op die dag zullen Zijn voeten staan op de Olijfberg, die voor Jeruzalem ligt, ten oosten ervan. Dan zal de Olijfberg in tweeën gespleten worden naar het oosten en naar het westen. Er zal een zeer groot dal ontstaan, als de ene helft van de berg naar het noorden zal wijken en de andere helft ervan naar het zuiden. Dan zult u vluchten door het dal van Mijn bergen, want het dal tussen de bergen zal reiken tot Azal. Ja, u zult vluchten, zoals u gevlucht bent voor de aardbeving in de dagen van Uzzia, de koning van Juda. Dan zal de HEERE, mijn God, komen: al de heiligen met U!
>
> ZACHARIA 14:3-5

Vermoedelijk die volken die Jeruzalem verwoest hebben. Wat gebeurde er dus met het Romeinse Rijk? Trok God eropuit en streed Hij tegen hen, meteen nadat ze de Joden hadden gedood en Jeruzalem hadden verwoest? Nou, niet onmiddellijk, hoewel ze uiteindelijk natuurlijk wel ten val kwamen. Misschien heeft God een langdurige strijd tegen hen gevoerd, tegen het Romeinse Rijk, totdat het viel. Dat zou kunnen.

Of het zou zelfs een geestelijke strijd kunnen zijn, want God heeft het Romeinse Rijk door het Evangelie overwonnen. De schrijvers van het Nieuwe Testament zagen zichzelf als deelnemers aan een geestelijke strijd tegen het koninkrijk van de duisternis, en dat is Gods oorlog. Dat is Gods strijd. En de gemeente van Jezus Christus

heeft Rome overwonnen. Juist de mensen die de stad Jeruzalem verwoestten, werden door het Evangelie overwonnen en werden christen. Het is dus niet onmogelijk om dat ermee in verband te zien.

10

De Olijfberg en de verwachte wederkomst

Maar dan is er nog die andere kwestie, die we met de wederkomst van Christus zijn gaan verbinden. Dat zijn vooral de verzen 4 en 5. Er staat:

Op die dag zal Hij op de Olijfberg staan, die ten oosten van Jeruzalem ligt. En de Olijfberg zal van oost naar west in tweeën splijten, waardoor er een enorm dal ontstaat. De ene helft van de berg zal naar het noorden schuiven en de andere helft naar het zuiden, waardoor er natuurlijk een dal ontstaat dat van oost naar west loopt, dwars door wat ooit een berg was.

Het is nu een gespleten berg. De ene helft is naar het noorden gegaan, de andere helft naar het zuiden. En er loopt een dal dwars doorheen, vanaf Jeruzalem in het westen naar het oosten, naar de Jordaan. Veel mensen zijn van mening dat dit letterlijk gaat gebeuren. Veel mensen zullen je zelfs vertellen dat Jezus terug zal komen op de Olijfberg en dat die in tweeën zal splijten. Als dat waar is, dan zou dit daarover gaan. Maar hoe weten we dat Hij dat gaat doen? Dit is het enige vers dat ooit wordt gebruikt om dat te beweren. Er is geen ander vers in de Bijbel dat spreekt over Jezus Die terugkeert op de Olijfberg, of over het splijten van de Olijfberg. Dit is het hele vers, de hele onderbouwing vanuit de Schrift.

Je kunt de vraag stellen: gaat dit daarover? Dat zullen we zo bekijken. Maar ik durf te zeggen dat we, wanneer we Schrift met Schrift vergelijken, zullen zien dat dit waarschijnlijk helemaal niet gaat over een letterlijke splijting van de Olijfberg in de toekomst. Het spreekt wel over het ontstaan van een dal dat van oost naar west loopt. En het spreekt over Gods volk dat vanuit Jeruzalem door dat dal naar het oosten vlucht. Zoals Hij in vers 5 zegt:

Dan zullen jullie door Mijn bergdal vluchten.

Maar let op, wanneer er staat dat Zijn voeten op de Olijfberg zullen staan, staat er niet Wiens voeten. Er wordt aangenomen dat het gaat om Iemand Die eerder genoemd is. Is Jezus eerder genoemd? Volgens mij voor het laatst in hoofdstuk 13, vers 7. Het zou zo ver terug kunnen verwijzen, maar meer recent is er over Jahweh gesproken. In het Hebreeuws staat Jahweh; in onze passage staat in de Engelse vertaling alleen ‘the Lord’. En steeds weer de HEERE, de HEERE, de HEERE. Het gaat over Jahweh, en Zijn voeten staan op de Olijfberg. Maar wat betekent dat? Daar hoeven we niet naar te blijven gissen, want we hebben in de Bijbel nog een geval waarin Jahweh op de Olijfberg staat. Daar zullen we zo naar kijken. De betekenis daarvan is dezelfde als de betekenis hier.

11

Levend water en de plaag over de volken

Er zijn nog andere vreemde dingen waarvan mensen zeggen dat die onmogelijk met het jaar 70 na Christus in verband kunnen worden gebracht. Vers 8 zegt immers:

> Op die dag zal het geschieden dat er levend water vanuit Jeruzalem zal stromen, de ene helft ervan naar de zee in het oosten en de andere helft ervan naar de zee in het westen: 's zomers en 's winters zal het plaatsvinden.
>
> ZACHARIA 14:8

Een deel daarvan stroomt blijkbaar door dat dal naar de oostelijke zee. Dat zou waarschijnlijk door het dal van de gespleten berg zijn. En de andere helft stroomt naar de westelijke zee; dat zou de Middellandse Zee zijn. Dit zal geen beek zijn die alleen in een bepaald seizoen stroomt. Dit zal zomer en winter doorgaan. En de HEERE zal Koning worden over heel de aarde.

Veel mensen hebben het gevoel dat je niet kunt zeggen dat dit al gebeurd is, en dat het daarom in de toekomst moet liggen.

Bovendien spreekt vers 12 over wat er gebeurt met de mensen die tegen Jeruzalem hebben gestreden. Er staat:

> En dit zal de plaag zijn waarmee de HEERE al de volken zal treffen die tegen Jeruzalem hebben gestreden: Hij zal ieders vlees, terwijl hij nog op zijn voeten staat, doen wegteren; de ogen van allen zullen wegteren in hun kassen en de tong van allen zal wegteren in hun mond.
>
> ZACHARIA 14:12

Veel aanhangers van de bedelingenleer denken dat dit een soort bijzondere bovennatuurlijke plaag is. Anderen zeggen dat dit misschien een gevolg is van een kernoorlog, waardoor de oogbollen van mensen smelten en dat soort dingen. Al wordt er niet gezegd waarom dit alleen beperkt zou blijven tot degenen die tegen Jeruzalem hebben gestreden, en niet ook de goede mensen zou treffen.

12

Letterlijk lezen en beeldspraak in Zacharia

Maar waar het hier om gaat, is dit: is er ooit een tijd geweest waarin dit werkelijk is gebeurd? De vraag wordt dan: hoe letterlijk moet dit worden opgevat? En hoe zouden we de opvatting verdedigen dat het letterlijk is? Aanhangers van de bedelingenleer zijn natuurlijk in veel gevallen onze favoriete leraren. Zij schrijven de meeste boeken, hebben de meeste radioprogramma's en de grootste gemeenten. Ze vertellen ons dat de reden hiervoor is dat je het letterlijk moet nemen. Ik neem aan dat we niet geacht worden te vragen waarom we het letterlijk moeten nemen, want daar is geen voor de hand liggende reden voor. ‘Nou, omdat wij dat zo doen. Zo vatten wij die dingen nu eenmaal op: letterlijk.’

Vatten we alles zo op? Hebben we alles in het hele boek Zacharia zo opgevat? Letterlijk? In deze visioenen wordt een klein vrouwtje met de naam Goddeloosheid in een efamand door twee vrouwen met ooievaarsvleugels naar Babel gedragen. Is dat een letterlijke beschrijving van echte vrouwen met vleugels en een klein vrouwtje dat

in een vat van ongeveer negentien liter past? Laten we eerlijk zijn, er staan veel dingen in Zacharia waarvan iedereen weet dat ze niet letterlijk zijn. We zouden kunnen vragen waarom we sommige van deze dingen letterlijk zouden moeten nemen, vooral als er sterke aanwijzingen zijn voor een symbolische betekenis.

Denk eens aan dit gedeelte dat we net hebben doorgenomen, hoofdstuk 12 tot en met 14, en hoeveel dingen daarin niet letterlijk zijn. In hoofdstuk 12, vers 2, wordt Jeruzalem beschreven als:

‘een beker waar je dronken van wordt’.

Is de stad een beker waar mensen uit drinken en letterlijk dronken van worden? Nee, dat is een beeld. Dat is beeldspraak. Het is niet letterlijk. Het is een metafoor. Jeruzalem is geen beker. Het zit niet vol wijn. Er zijn nooit mensen dronken geworden door uit Jeruzalem te drinken.

In hoofdstuk 12, vers 3, wordt het ook een steen genoemd, een lastige steen, en mensen verwonden zichzelf helemaal wanneer ze die proberen te verplaatsen. Is Jeruzalem letterlijk een steen? Nee, dat is ook een metafoor, nietwaar? Er wordt vaak gesproken over alle volken, alle naties, elk paard en elke ruiter. In veel gevallen in hoofdstuk 12 en elders is dat een hyperbool. Ik heb er eerder op gewezen dat Lukas, die niet eens poëzie schrijft, in Handelingen hoofdstuk 2, vers 5, zegt dat er met Pinksteren mensen in Jeruzalem bijeen waren:

> Nu woonden er Joden in Jeruzalem, godvrezende mannen uit alle volken die er onder de hemel zijn.
>
> HANDELINGEN 2:5

Dat is zeker niet letterlijk. Er waren geen Joden uit elk volk onder de hemel. Maar dit soort hyperbolen is niet ongebruikelijk in de Schrift. Ze komen zelfs nog vaker voor in profetie en poëzie dan in letterlijke geschiedschrijving zoals Lukas ons die gewoonlijk geeft. Maar zelfs Lukas gebruikt deze hyperbool. Het zou verrassend zijn als iemand als Zacharia dat niet deed. En als we willen aannemen dat hij dat niet deed, dan lijkt de

bewijslast bij ons te liggen. Wij zouden dan moeten aantonen dat hij, anders dan andere schrijvers van de Schrift, ondanks alle schijn van het tegendeel in letterlijke bewoordingen moet spreken.

13

Herders, het zwaard en loutering als beelden

In hoofdstuk 12, vers 4, gaat het over paarden die met blindheid worden geslagen. Over een plaag waarbij vlees en ogen en tongen wegrotten, zoals we in hoofdstuk 14, vers 12, zagen. Ook ging het in hoofdstuk 11, vers 17, over de herders van Israël, degenen die Jezus hebben gekruisigd. Er zou een zwaard tegen hun arm en hun oog komen en die vernietigen.

[Vertalersnoot: De spreker parafraseert Zacharia 11:17 hier sterker dan de HSV, die spreekt over een verstijfde arm en een dof oog. Zijn aansluitende uitleg over verminking volgt die parafrase.] Dit zijn poëtische, impressionistische beelden. Van de mensen die Jezus hebben gekruisigd, heeft waarschijnlijk niemand werkelijk met een zwaard zijn ogen uitgestoken gekregen of zijn armen afgehakt gekregen. Sommigen van hen zijn misschien door Romeinen verminkt als ze nog zo lang na de kruisiging van Christus leefden, maar dit is zeker niet het lot van hen allemaal. En toch wordt erover gesproken alsof dat wel zo is, omdat ze slechte herders waren.

Zelfs ‘herders’ is symbolisch. Leiders zijn niet werkelijk herders. Herders zijn mensen die op echte schapen passen. Israël bestaat niet uit letterlijke schapen; het is een metafoor. De profetieën staan vol metaforen. Meestal negeren we dat feit gewoon. En wanneer er dan van ons gevraagd wordt iets metaforisch op te vatten wat we letterlijk willen opvatten, zeggen we: ‘Nee, we moeten de profetie letterlijk opvatten.’

In hoofdstuk 12, vers 6, worden de geslachten van Juda een vuurpan in een houtstapel en een fakkel tussen graanschoven genoemd. De geslachten van Juda zijn geen vuurpan. Dat is beeldspraak; dat is een metafoor. Ze zijn geen fakkel. Er zijn misschien manieren om hen daarmee te vergelijken, maar dat is nu juist het punt. Dat is wat een metafoor doet: die maakt een vergelijking op grond van een overeenkomst, maar is niet letterlijk.

In hoofdstuk 13, vers 1, gaat het over een bron die geopend wordt. Als dat letterlijk was, zou het zoiets zijn als een waterbron die uit de grond opwelt. Maar dit is een bron voor de reiniging van zonde en onreinheid. Het is duidelijk metaforisch. Het verwijst ongetwijfeld naar het bloed van Christus. Er is een bron van bloed die zonde reinigt.

Dan de verwijzing naar Christus Die door het zwaard omkomt in hoofdstuk 13, vers 7:

> Zwaard, ontwaak tegen Mijn Herder en tegen de Man Die Mijn Metgezel is, spreekt de HEERE van de legermachten. Sla die Herder en de schapen zullen overal verspreid worden. Maar Ik zal Mijn hand tot de kleinen wenden.
>
> ZACHARIA 13:7

Dit gaat erover dat Christus gedood wordt. Hij is niet met een zwaard gedood. Hij was niet eens letterlijk een herder. Hij was ooit timmerman, maar Hij is nooit letterlijk een herder geweest, en Hij is niet met een letterlijk zwaard gedood. Maar Hij is door Romeinen gedood, en het zwaard van Rome wordt opgevat als hun toepassing van de doodstraf. Denk eraan dat Paulus in Romeinen 13 zei:

> Je moet de overheid gehoorzamen, de Romeinse overheid, want zij draagt het zwaard niet voor niets.
>
> ROMEINEN 13:1-4

Het zwaard betekent eenvoudig de bevoegdheid om misdadigers terecht te stellen. Maar het is figuurlijk. Jezus is niet met een zwaard gedood. Hij was ook niet letterlijk een herder.

De verwijzing naar twee derde en een derde die we eerder net in hoofdstuk 13 hebben gelezen, is waarschijnlijk eenvoudig een symbolische aanduiding van een meerderheid en een minderheid. En ik geloof inderdaad dat er andere gevallen in de Schrift zijn waarin die breuken op die manier worden gebruikt. Die gaan we nu niet opzoeken.

Hij spreekt over mensen die als goud door vuur gelouterd worden. Christenen gaan over het algemeen niet letterlijk door letterlijk vuur. We zouden verbranden. Goud verbrandt niet; het wordt gelouterd. God laat ons beproevingen doormaken. Vuur is figuurlijk. De loutering als goud is een metafoor. We zijn zo gewend aan sommige van deze metaforen dat we vergeten zijn dat ze niet letterlijk zijn. Het zijn metaforen. En de hele profetie staat van begin tot eind vol metaforen.

14

Gods komst als oordeel door vijandige legers

Wanneer er in hoofdstuk 14, vers 3, staat:

> Dan zal de HEERE uittrekken en tegen die heidenvolken strijden, zoals de dag dat Hij streed, op de dag van de strijd.
>
> ZACHARIA 14:3

is dit misschien het eerste gedeelte van dit hoofdstuk dat op de wederkomst van Jezus lijkt te wijzen, omdat we verwachten dat Jezus terugkomt om tegen Zijn vijanden te strijden. En wanneer er staat dat de HEERE zal uittrekken om te strijden, klinkt het alsof dit de wederkomst van Christus is. Maar als we vertrouwd zijn met het Oude Testament, weten we heel goed dat de profeten vaak over God spreken als Degene Die tegen een volk strijdt, terwijl dat volk in werkelijkheid ten onder gaat in de strijd tegen het leger van een rivaliserende politieke macht uit een ander land. God komt en strijdt.

In Jesaja 19, een voorbeeld dat ik vaak geef omdat het zo'n goed voorbeeld is, voorspelt Jesaja 19:1 dat de Assyriërs zullen komen en Egypte zullen verslaan. Dat is in de achtste eeuw voor Christus gebeurd. En omdat de nederlaag van Egypte tegen Assyrië wordt gezien als een daad van Gods oordeel, wordt de profetie daarover in Jesaja 19:1 als volgt verwoord. Er staat:

> De last over Egypte. Zie, de HEERE rijdt op een snelle wolk en komt in Egypte. De afgoden van Egypte zullen beven voor Zijn aangezicht en het hart van de Egyptenaren zal smelten in hun binnenste.
>
> JESAJA 19:1

Dus als we dat letterlijk nemen, reed God letterlijk op een wolk en kwam Hij ook echt letterlijk naar Egypte. Maar als je de profetie leest, is het heel duidelijk dat die niet gaat over God Die persoonlijk komt, maar over de Assyrische legers die op Zijn bevel komen. Dit is kenmerkend voor de manier waarop de profeten spreken. Wanneer een leger komt en dat het oordeel van God is over het volk dat wordt binnengevallen, wordt vaak gezegd dat God komt. Dus wanneer er staat:

'de Heer zal eropuit trekken en vechten', is dat niet iets wat je bij een oudtestamentische profeet zonder meer zou opvatten als een letterlijke komst van God of Jezus Christus. De meeste keren dat de Bijbel, vooral het Oude Testament, spreekt over de komst van de Heere, gaat het niet over de wederkomst van Christus. Tenzij er andere redenen zijn om te geloven dat dit daar wel over gaat, is er geen enkele reden om aan te nemen dat dit een uitzondering is. Dat de Heere uittrekt om te strijden, zou normaal gesproken betekenen dat er legers komen die als werktuigen van Gods oordeel tegen iemand optreden. In dit geval is dat duidelijk Jeruzalem. Er staat dat het tegen Jeruzalem is. Van deze hele godsspraak, die begint in hoofdstuk 12, vers 1, wordt gezegd dat die tegen Israël gericht is. God strijdt dus tegen Israël.

15

De wijngaard en de ontrouwe pachters

Nu kunnen we even de tijd nemen om naar een paar dingen in het Nieuwe Testament te kijken die hier duidelijkheid over kunnen geven, ook over dit taalgebruik. In Mattheüs hoofdstuk 21 hebben we het bekende verhaal van de wijngaard en de pachters dat Jezus vertelde. De wijngaard is Israël. De pachters zijn de leiders van Israël, precies die herders die in Zacharia 11 en elders worden veracht. Ze worden veracht omdat ze God ontrouw zijn. Ze horen de vrucht voort te brengen. Ze horen voor de wijngaard te zorgen en die vrucht te laten voortbrengen voor de eigenaar. De vrucht die Hij zoekt, is recht en gerechtigheid. Dat weten we omdat Jesaja 5:7 ons vertelt:

> Want de wijngaard van de HEERE van de legermachten is het huis van Israël, en de mannen van Juda zijn Zijn lievelingsplant. Hij verwachtte goed bestuur, maar zie, het werd bloedbestuur, gerechtigheid, maar zie, het werd geschreeuw.
>
> JESAJA 5:7

De vrucht die Hij zoekt, is recht en gerechtigheid.

Hier is een volk waarvan Hij recht en gerechtigheid verwacht, en Hij heeft daar leiders die die vrucht voor Hem horen voort te brengen. Ze doen het niet. Het zijn verdorven leiders. Dus stuurt Hij Zijn profeten naar hen toe. In de gelijkenis zien we dat de eigenaar Zijn boodschappers naar deze mensen stuurt, maar in plaats daarvan mishandelen ze de boodschappers. Zoals we bijvoorbeeld in Mattheüs 21, vers 35, zien:

> En de landbouwers namen zijn dienaren, sloegen de één, doodden een ander, en stenigden een derde.
>
> MATTHEÜS 21:35

> Nogmaals stuurde hij andere dienaren, meer in aantal dan de eerste, en zij deden met hen hetzelfde.
>
> MATTHEÜS 21:36

Deze dienaren van God zijn de profeten die door de hele oudtestamentische geschiedenis heen naar Israël komen en zeggen: ‘God zoekt vrucht bij Israël. Hij zoekt recht. Hij zoekt gerechtigheid. Wanneer gaan jullie nu eens rechtvaardig en gerechtig handelen?’ En dat kost hun het leven. De hele geschiedenis van de profeten in het Oude Testament staat in Mattheüs 21, vers 35 en 36.

Dan vers 37:

> Ten slotte stuurde hij zijn zoon naar hen toe en zei: Voor mijn zoon zullen zij ontzag hebben.
>
> MATTHEÜS 21:37

Dus hier hebben we, na alle profeten van het Oude Testament, de laatste boodschapper die God naar hen stuurt. De allerlaatste. Ze zullen er geen meer krijgen. En dat is de Zoon. Ze zeggen:

> Maar toen de landbouwers de zoon zagen, zeiden zij onder elkaar: Dit is de erfgenaam. Kom, laten we hem doden en zijn erfenis voor onszelf houden.
>
> MATTHEÜS 21:38

Dus doden ze Hem.

> Toen ze hem gegrepen hadden, wierpen zij hem buiten de wijngaard en doodden hem.
>
> MATTHEÜS 21:39

Let op vers 40:

> Wanneer dan de heer van de wijngaard komen zal, wat zal hij met die landbouwers doen?
>
> MATTHEÜS 21:40

Het antwoord is:

> Zij zeiden tegen Hem: Hij zal die kwaaddoeners een kwade dood doen sterven en zal de wijngaard aan andere landbouwers verhuren, die hem de vruchten op hun tijd zullen geven.
>
> MATTHEÜS 21:41

Dus wanneer de eigenaar komt, wat gaat Hij dan doen? Hij gaat die slechte mensen ombrengen. Dit is het oordeel over Jeruzalem in het jaar 70 na Christus. En vervolgens verpachtte Hij de wijngaard aan anderen. Aan wie?

Jezus zei tegen Zijn discipelen:

> Ik ben de ware Wijnstok en jullie zijn de ranken. Als jullie in Mij blijven, zullen jullie vrucht dragen.
>
> JOHANNES 15:1,5

Jullie zijn hier degenen die nu vrucht gaan dragen. Jullie zijn de nieuwe mensen die de oude vervangen. Jezus zei het zelfs zo in vers 43:

> Daarom zeg Ik u dat het Koninkrijk van God van u weggenomen zal worden en aan een volk gegeven dat de vruchten ervan voortbrengt.
>
> MATTHEÜS 21:43

Met degenen van wie het Koninkrijk wordt weggenomen, bedoelt Hij Israël. Het volk dat het ontvangt, is volgens de spreker een ander volk, niet Israël. Dat is natuurlijk de gemeente. De gemeente is een heilig volk, zei Petrus in 1 Petrus 2:9. Dus het volk waaraan het Koninkrijk nu gegeven is, is de gemeente.

Jezus zei tegen de discipelen, volgens mij was het in het twaalfde hoofdstuk van Lukas:

> Wees niet bevreesd, kleine kudde, want het heeft uw Vader behaagd u het Koninkrijk te geven.
>
> LUKAS 12:32

Dus het Koninkrijk is afgenomen van het afvallige Israël en gegeven aan het overblijfsel van Israël, de discipelen, de gemeente.

En wanneer gebeurde dit? Toen de eigenaar van de wijngaard kwam. Het gebeurde in het jaar 70 na Christus, maar dat was de komst van de eigenaar van de wijngaard. Dat is natuurlijk gewoon beeldspraak. Het was niet de wederkomst. Maar met dezelfde beeldspraak die de profeten gebruikten, was het oordeel dat over hen kwam de komst van de eigenaar tegen hen. Natuurlijk gebeurde dat door de Romeinen, net zoals het oordeel, Gods komst tegen Egypte, door de Assyriërs werd voltrokken. In dit geval vond de komst tegen deze slechte mensen plaats door de Romeinen.

16

Het bruiloftsmaal en de verbrande stad

Kijk dan eens naar hoofdstuk 22, Mattheüs 22.

> Jezus antwoordde en sprak opnieuw tot hen in gelijkenissen. Hij zei: Het Koninkrijk der hemelen is als een koning die een bruiloft voor zijn zoon organiseerde.
>
> MATTHEÜS 22:1-2

Is het een raadsel wie de koning en de Zoon zijn?

> en hij stuurde zijn dienaren eropuit om de genodigden voor de bruiloft te roepen. Maar zij wilden niet komen. Opnieuw stuurde hij dienaren eropuit, andere, en hij zei: Zeg tegen de genodigden: Zie, ik heb mijn middagmaal gereedgemaakt; mijn ossen en de gemeste dieren zijn geslacht, en alle dingen zijn gereed. Kom naar de bruiloft.
>
> MATTHEÜS 22:3-4

Weer de profeten, telkens opnieuw, die zeiden:

Kom het koninkrijk van God binnen.

En wat deden ze? Hetzelfde als in de vorige gelijkenis. In vers 5 staat:

> Maar zij sloegen er geen acht op en gingen weg, de één naar zijn akker, de ander naar zijn zaken. En de anderen grepen zijn dienaren, behandelden hen smadelijk en doodden hen.
>
> MATTHEÜS 22:5-6

In dit geval geloof ik niet dat het de profeten zijn, maar de apostelen. Toen God Zijn Zoon aanstelde om Zijn bruid te roepen, toen de bruiloft begon, mochten de apostelen mensen uitnodigen voor het Koninkrijk. En zij worden op dezelfde manier behandeld als de profeten in de vorige gelijkenis. Wat gebeurt er dus in vers 7?

> Toen de koning dat hoorde, werd hij boos. En hij stuurde zijn legers, bracht die moordenaars om en stak hun stad in brand.
>
> MATTHEÜS 22:7

Wie zijn deze moordenaars? Wie stenigden Stefanus, de eerste christelijke martelaar? Wie lieten Jezus kruisigen? Wie vervolgden de gemeente, zodat die uit Jeruzalem moest vluchten? Dat waren de gevestigde Joodse machthebbers. En God stuurde Zijn

legers eropuit. Dat zouden de Romeinse legers zijn, Gods legers. En zij verbrandden de stad. Vervolgens stuurde Hij Zijn boodschappers overal heen naar de heidenen, naar de grote wegen en de zijwegen, om mensen binnen te brengen.

De eerste mensen die werden uitgenodigd, waren degenen die dicht bij God stonden, Israël, Zijn verbondsvolk. Ze kwamen niet. Ze mishandelden Zijn dienaren, net zoals ze dat deden voordat Jezus kwam. Ze mishandelden de dienaren nadat Jezus gekomen was. En dus zei God:

Nu is het zover. Ik stuur Mijn legers om jullie stad plat te branden.

En dat deed Hij. Dit oordeel over Jeruzalem wordt hier in de gelijkenissen van Jezus tweemaal aangeduid als het oordeel dat over hen kwam omdat ze de Zoon en Zijn boodschappers verwierpen. Wat Israël Jezus aandeed, bracht het oordeel van de legers van de koning over hen. De Romeinse legers, Gods legers in dat geval, omdat Hij ze inzette.

17

Jezus voorzegt de verwoesting van Jeruzalem

Kijk naar Lukas hoofdstuk 19. Dit zijn een paar dingen om ons te helpen in Bijbelse categorieën te gaan denken. Toen Jezus Jeruzalem naderde, zegt vers 41:

> En toen Hij dichtbij kwam en de stad zag, weende Hij over haar. Hij zei: Och, dat u ook nog op deze uw dag zou onderkennen wat tot uw vrede dient! Nu echter is het verborgen voor uw ogen. Want er zullen dagen over u komen dat uw vijanden een wal rondom u zullen opwerpen, u zullen omsingelen en u van alle kanten in het nauw zullen brengen.
>
> LUKAS 19:41-43

Dat zouden de Romeinen zijn.

> En zij zullen u met de grond gelijkmaken en uw kinderen in u verpletteren. Ook zullen zij in u geen steen op de andere steen laten, omdat u het tijdstip waarop er naar u omgezien werd, niet hebt onderkend.
>
> LUKAS 19:44

Je hebt de Messias niet herkend toen Hij kwam, en die verwerping van Hem brengt dit oordeel over je.

Twee hoofdstukken verder, in hoofdstuk 21 van Lukas, vers 5 en 6, staat:

> En toen sommigen over de tempel zeiden dat hij met prachtige stenen en aan God gewijde geschenken versierd was, zei Hij: Wat betreft deze dingen waarnaar u kijkt: Er zullen dagen komen waarin niet één steen op de andere steen gelaten zal worden die niet afgebroken zal worden.
>
> LUKAS 21:5-6

De verwoesting van de tempel, in het jaar 70 na Christus.

De discipelen kwamen naar Hem toe, vers 7, en zeiden:

> En zij vroegen Hem: Meester, wanneer zal dat dan zijn en wat is het teken dat deze dingen zullen gebeuren?
>
> LUKAS 21:7

Dat wil zeggen: de stenen zullen worden neergehaald en de tempel zal worden verwoest. Wanneer gaat dat gebeuren?

Geef ons een aanwijzing. Voordat de tempel wordt verwoest, wat is precies de termijn waarbinnen dat zal gebeuren, en welk teken zal er zijn?

Die termijn wordt gegeven wanneer Hij zegt:

> Voorwaar, Ik zeg u dat dit geslacht zeker niet voorbij zal gaan, totdat alles geschied is.
>
> LUKAS 21:32

Dat zegt Hij in vers 32. De verwoesting van Jeruzalem zal binnen die generatie plaatsvinden. Hij vertelt hun ook wat het teken is. Ze zeiden:

Welk teken zal er zijn dat het op het punt staat te gebeuren?

Lukas 21:20:

> Wanneer u zult zien dat Jeruzalem door legers omringd wordt, weet dan dat zijn verwoesting nabij is.
>
> LUKAS 21:20

Dat zouden Romeinse legers zijn.

Jezus voorspelde de verwoesting van Jeruzalem door haar vijanden, de verwoesting van de tempel door zijn vijanden. Hij zei:

> En zij zullen u met de grond gelijkmaken en uw kinderen in u verpletteren. Ook zullen zij in u geen steen op de andere steen laten, omdat u het tijdstip waarop er naar u omgezien werd, niet hebt onderkend.
>
> LUKAS 19:44

Of, in Zijn gelijkenissen, omdat je niet naar de bruiloft kwam toen je werd uitgenodigd. Of omdat je de profeten mishandelde en Mij doodde, zal de heer komen en je doden.

18

Dagen van wraak vervullen de profeten

De verwoesting van Jeruzalem is een hoofdthema van het Nieuwe Testament en het Oude. Hoe weet ik dat het een thema van het Oude is? Kijk naar Lukas 21 en kijk naar deze verzen. We hebben vers 20 bekeken:

> Wanneer u zult zien dat Jeruzalem door legers omringd wordt, weet dan dat zijn verwoesting nabij is.
>
> LUKAS 21:20

Dat gaat gebeuren wanneer die gespleten berg in Zacharia 14 ter sprake komt. Ze zullen vluchten.

> Laten dan wie in Judea zijn, vluchten naar de bergen en wie in het midden van Jeruzalem zijn, daaruit wegtrekken en wie op de velden zijn, er niet in gaan. Want dit zijn dagen van wraak, opdat al wat geschreven staat, vervuld wordt. Maar wee de zwangeren en de zogenden in die dagen, want er zal grote nood zijn in het land en toorn over dit volk.
>
> LUKAS 21:21-23

Dat is Israël.

De Joden.

> En zij zullen vallen door de scherpte van het zwaard en in gevangenschap weggevoerd worden onder alle heidenen. En Jeruzalem zal door de heidenen vertrapt worden, totdat de tijden van de heidenen vervuld zullen zijn.
>
> LUKAS 21:24

Dat is gebeurd.

Dat zijn ze.

Dat is gebeurd.

Dit is, zoals Jezus zei, in die generatie gebeurd. Hij zei:

> Voorwaar, Ik zeg u dat dit geslacht zeker niet voorbij zal gaan, totdat alles geschied is.
>
> LUKAS 21:32

Maar let op wat Hij daar in vers 22 zegt:

> Laten dan wie in Judea zijn, vluchten naar de bergen en wie in het midden van Jeruzalem zijn, daaruit wegtrekken en wie op de velden zijn, er niet in gaan. Want dit zijn dagen van wraak, opdat al wat geschreven staat, vervuld wordt. Maar wee de zwangeren en de zogenden in die dagen, want er zal grote nood zijn in het land en toorn over dit volk.
>
> LUKAS 21:21-23

Waar geschreven? Niet in het Nieuwe Testament, want dat was nog niet geschreven. Beslist in het Oude Testament. De verwoesting van Jeruzalem in het jaar 70 na Christus door de Romeinen. Hij zei dat dit zou gebeuren, zodat alles wat geschreven staat, vermoedelijk in de profeten van het Oude Testament, vervuld zou worden. Zou Zacharia 14 daar misschien ook onder vallen? Staat dat in het Oude Testament geschreven? Toen ik vele jaren geleden dit specifieke vers eenmaal zonder een gekleurde bril bekeek en gewoon zag wat Jezus zei, begon ik te beseffen dat Jezus aangeeft dat de verwoesting van Jeruzalem in het jaar 70 na Christus het onderwerp is van veel oudtestamentische profetie. En ik begon te zien dat veel waarvan ik had gedacht dat het over het einde van de wereld ging, in het Oude Testament over het einde van Jeruzalem ging. Ik ben ervan overtuigd dat we Zacharia 14 redelijkerwijs niet anders kunnen zien. Laat me je vertellen waarom.

19

Het dal als uitweg uit Jeruzalem

Zacharia 14:4 zegt:

> Op die dag zullen Zijn voeten staan op de Olijfberg, die voor Jeruzalem ligt, ten oosten ervan. Dan zal de Olijfberg in tweeën gespleten worden naar het oosten en naar het westen. Er zal een zeer groot dal ontstaan, als de ene helft van de berg naar het noorden zal wijken en de andere helft ervan naar het zuiden.
>
> ZACHARIA 14:4

Daardoor zal die in tweeën splijten en een dal vormen dat van west naar oost loopt. Aan de overkant van het Kidrondal, ten oosten van Jeruzalem, ligt de Olijfberg. Die zou elke vlucht naar het oosten blokkeren. Als iemand vanuit Jeruzalem recht naar het oosten zou gaan, zou de berg in de weg liggen. Hier wordt gesproken over het splijten van de berg, dat wil zeggen, het wegnemen van de hindernis voor de vlucht. Zo zou Gods volk in Jeruzalem vanuit de stad naar het oosten kunnen vluchten en ontkomen.

Waaraan? Beslist niet aan het einde van de wereld. Hoe zou je aan het einde van de wereld kunnen ontkomen door vanuit Jeruzalem door een dal voorbij de Olijfberg te gaan? En bij welke hedendaagse ramp dan ook zou de veiligheid van mensen die door een dal vluchten, vermoedelijk te voet, niet per se gegarandeerd zijn. Als ze vijanden hebben die tegen hen strijden, zullen ze via satellieten in de gaten worden gehouden. Er zullen vliegtuigen over hen heen vliegen. Tegenwoordig ontkom je niet door via een dal naar de andere kant van een berg te gaan. In de oudheid maakte je misschien een kans, tenzij je werd achtervolgd door mensen die net zo snel waren als jij. Maar het punt is dat een dal in een hedendaagse situatie niet veel zal helpen voor mensen op wie jacht wordt gemaakt om hen te doden, of die het gevaar lopen samen met de stad ten onder te gaan.

20

Bergen als beelden van hindernissen en oordeel

Een dal om doorheen te vluchten? Dit is naar mijn mening geen letterlijk dal. Om te beginnen moet de beeldspraak niet letterlijk worden opgevat. Hoe weet ik dat? Veranderingen in het landschap, zoals bergen die splijten, smelten of worden weggenomen, zijn niet ongewoon bij de oudtestamentische profeten. Zelfs eerder in Zacharia, in hoofdstuk 4, waar het gaat over de hindernissen waarmee Zerubbabel te maken kreeg bij de herbouw van de stad en de tempel, staat in vers 7:

> Wie bent u, grote berg? Voor de ogen van Zerubbabel zult u een vlakte worden. Hij zal de sluitsteen aandragen onder luid geroep: Genade, genade zij hem!
>
> ZACHARIA 4:7

Waar gaat dat over? Welke berg werd in de dagen van Zerubbabel weggenomen? Een berg van moeilijkheden, ongetwijfeld. Een hindernis voor vooruitgang en succes. Bergen verzetten is altijd een zinnebeeld geweest voor het wegnemen van wat in de weg staat. Want in de oudheid, tegenwoordig niet meer zozeer, waren bergen een ernstige hindernis bij het reizen. Tegenwoordig is dat geen probleem. We vliegen, of we kunnen zelfs met auto's over bergen rijden. Maar toen mensen te voet of te paard reisden en er geen verharde wegen door de bergen liepen, waren die een aanzienlijke hindernis. En dus zou deze berg van moeilijkheden die vóór Zerubbabel stond, zo was ons al verteld, worden weggenomen en een vlakte worden.

In hoofdstuk 14 lezen we ook dat er een vlakte ontstaat. Alle bergen rondom Jeruzalem worden een vlakte, en deze berg splijt in tweeën. Het is bij de profeten heel gebruikelijk om op een figuurlijke manier over bergen en veranderingen aan bergen te spreken. Kijk naar Micha hoofdstuk 1, nog een poëtische en niet-letterlijke profetie. In Micha 1:3 staat:

> Want zie, de HEERE komt uit Zijn woonplaats, Hij daalt af en treedt op de hoogten van de aarde.
>
> MICHA 1:3

Nogmaals, dit is niet de wederkomst van Christus. Dit is een oordeel dat komt in de dagen van Hizkia, in de tijd van het Oude Testament.

> De bergen smelten onder Hem weg, de dalen splijten als was voor het vuur, als water dat langs een helling vloeit.
>
> MICHA 1:4

Dit is niet precies dezelfde beeldspraak als in Zacharia, maar het is evenmin letterlijk. God komt om te oordelen. Wanneer Hij op de bergen stapt, zullen ze smelten als was. Dat is niet hetzelfde als een aardbeving waardoor ze splijten en een dal vormen, maar het is even verwoestend. Het verandert de aarde evenzeer. Zulke veranderingen in het landschap zijn bij de profeten kenmerkende symbolen voor gebeurtenissen die de aarde veranderen en die God teweegbrengt.

21

De Olijfberg en Jezus' terugkeer in Handelingen

Zijn voet op de Olijfberg zetten, wat betekent dat? Veel mensen nemen aan dat dit vrij letterlijk bedoeld is. Daarom hebben ze werkelijk gedacht dat Jezus zal terugkomen en Zijn voet op de Olijfberg zal zetten. Dit vers is het enige wat ze daarvoor hebben. Soms leggen ze een verband met Handelingen hoofdstuk 1. Toen Jezus vanaf de Olijfberg naar de hemel opvoer, zei de engel daar tegen de discipelen:

> die ook zeiden: Galilese mannen, waarom staat u omhoog te kijken naar de hemel? Deze Jezus, Die van u opgenomen is naar de hemel, zal op dezelfde wijze terugkomen als u Hem naar de hemel hebt zien gaan.
>
> HANDELINGEN 1:11

En de prediker zegt: 'Hij vertrok vanaf de Olijfberg; Hij zal terugkomen op de Olijfberg.' Dat zou je niet uitsluitend hebben afgeleid uit:

> Hij zal op dezelfde wijze terugkomen.
>
> HANDELINGEN 1:11

Want dat gaat over de manier, niet over de plaats. Hij zal zichtbaar, persoonlijk terugkomen, zoals Hij zichtbaar en persoonlijk vertrok. Dat is de manier waarop Hij vertrok. De plaats waarvandaan Hij vertrok, kan ook de plaats zijn waar Hij terugkomt. Maar dat wordt niet specifiek aangeduid met de uitspraak dat Hij op

dezelfde manier zal terugkomen. De reden waarom ze zeggen: 'Hij zal terugkomen op de Olijfberg', is niet Handelingen 1. Dat staat niet in Handelingen 1. Het is vanwege dit vers in Zacharia:

> Dan zal de HEERE uittrekken en tegen die heidenvolken strijden, zoals de dag dat Hij streed, op de dag van de strijd. Op die dag zullen Zijn voeten staan op de Olijfberg, die voor Jeruzalem ligt, ten oosten ervan. Dan zal de Olijfberg in tweeën gespleten worden naar het oosten en naar het westen. Er zal een zeer groot dal ontstaan, als de ene helft van de berg naar het noorden zal wijken en de andere helft ervan naar het zuiden. Dan zult u vluchten door het dal van Mijn bergen, want het dal tussen de bergen zal reiken tot Azal. Ja, u zult vluchten, zoals u gevlucht bent voor de aardbeving in de dagen van Uzzia, de koning van Juda. Dan zal de HEERE, mijn God, komen: al de heiligen met U!
>
> ZACHARIA 14:3-5

22

God verlaat Jeruzalem in Ezechiëls visioen

Maar er wordt niet gezegd dat Hij de Messias is. Er wordt helemaal niet gezegd dat Hij Jezus is. Het is Jahweh. Het is de HEERE Die op de Olijfberg staat. En wat betekent dat? Daar hoeven we niet naar te raden, want in Ezechiël hoofdstuk 11 zien we hetzelfde gebeuren, maar met andere gevolgen. Daar hebben we niet dezelfde apocalyptische beeldspraak die ermee verbonden is.

In Ezechiël hoofdstuk 8 tot en met 11 staat een visioen van alle gruwelen die er in de dagen van Ezechiël in Jeruzalem werden bedreven. Zijn profetie is dat Jeruzalem ten onder zal gaan. Jeruzalem heeft God zozeer gekrenkt dat Hij Jeruzalem door de Babyloniërs zal vernietigen. Dat gebeurde in 586 voor Christus. Dat is de context van Ezechiël. Daar heeft Ezechiël het over.

In dit hele gedeelte, hoofdstuk 8 tot en met 11, ziet hij de heerlijkheid van de HEERE, vooral in hoofdstuk 10. Die is als de Sjechinaheerlijkheid, die Gods aanwezigheid voorstelt. Eerst is die in de tempel, maar op een bepaald moment verlaat die de tempel en gaat naar buiten. Dan, helemaal aan het einde van het visioen, verlaat de heerlijkheid van de HEERE Jeruzalem helemaal, gaat door de oostpoort naar buiten en staat, kijk eens aan, op de Olijfberg. Want zodra je door de oostpoort naar buiten gaat, kom je op de Olijfberg.

De beeldspraak zegt dat God Jeruzalem heeft verlaten. En als Hij vertrokken is, moeten ze zichzelf maar zien te redden tegen de Babyloniërs. Als God in Jeruzalem was, zou Hij het verdedigen. Als het Zijn stad was, als het Zijn woonplaats was, zouden de Babyloniërs geen schijn van kans hebben. Net zoals de Assyriërs die het in de dagen van Hizkia probeerden in te nemen, geen schijn van kans hadden. Een engel van de HEERE sloeg 185.000 van hen terwijl ze sliepen. Daarmee was het afgelopen.

Maar nu is er een andere tijd aangebroken, een andere toestand. Het volk is vol gruwelen. God heeft hen aan de Babyloniërs overgegeven, en hen overgeven betekent dat Hij de stad heeft verlaten. Hij is niet ver weg. Hij is naar de Olijfberg gegaan, dichtbij genoeg om hun ondergang te aanschouwen. Maar Hij staat buiten de stad, en de stad is niet beschermd tegen haar vijanden. Dat God op de Olijfberg staat, betekent dat Hij Jeruzalem heeft verlaten.

We zien dit gebeuren in Ezechiël 11, vers 23:

> Toen steeg de heerlijkheid van de HEERE op uit het midden van de stad en bleef op de berg staan die ten oosten van de stad lag.
>
> EZECHIËL 11:23

De genoemde stad is Jeruzalem; de berg is de Olijfberg. Dat is het enige vers dat je hoeft te lezen, want daarna wordt Ezechiël weer weggevoerd naar Babylon. Maar wat er aan het einde van dit visioen gebeurt, is dat God Jeruzalem verlaat. En waar wordt Hij voor het laatst gezien? Staand op de Olijfberg. Waarom? Omdat Hij niet meer in Jeruzalem is, wat betekent dat Jeruzalem onbeschermd is. Ze hebben God niet meer bij zich. Hij is niet meer in hun midden. Hun vijanden zullen hen vernietigen, en dat hebben ze ook gedaan.

23

Van Babylonisch naar Romeins oordeel

Ezechiël profeteerde de verwoesting van de tempel in Jeruzalem door de Babyloniërs. Dit visioen zegt dat het komt doordat God vertrokken is. Wanneer je God op de Olijfberg ziet, is dat niet de plaats waar je Hem wilt hebben als je in Jeruzalem bent. Je wilt Hem in de stad hebben. Je wilt Hem in de tempel hebben. Je wilt dat Hij Jeruzalem als Zijn woonplaats beschouwt, zodat Hij het tegen indringers zal beschermen. Dat doet Hij niet meer. Hij is weg. Net zoals toen Jezus in Mattheüs 23 de tempel uitliep. Hij zei:

> uw huis
>
> MATTHEÜS 23:38

niet:

Het huis van Mijn Vader.

> Zie, uw huis wordt als een woestenij voor u achtergelaten.
>
> MATTHEÜS 23:38

Ik ben weg.

In Ezechiël staat God op de Olijfberg, wat betekent dat Hij hen aan de Babyloniërs overgeeft. Zacharia schrijft na die tijd. God heeft hen overgegeven. Zacharia's voorgangers zijn naar Babylon gegaan en zijn daar zeventig jaar geweest. Ze zijn teruggekomen. Jeruzalem is herbouwd. De tempel is herbouwd. Maar hij kijkt nu vooruit naar het einde daarvan. Bedenk dat deze profetie de last is van het Woord van de HEERE tegen Israël. Dit is het moment waarop Hij Israël niet langer zal beschermen. Hij heeft Jeruzalem verlaten, zoals Hij hen in de dagen van Ezechiël heeft verlaten. De dreiging kwam toen van de Babyloniërs, maar in de periode na de dood van de Messias kwam de dreiging van de Romeinen.

Met andere woorden, dit is een herhaling. Zoals God Jeruzalem aan de Babyloniërs heeft overgegeven om het te verwoesten, zo heeft Hij hen nu aan hun huidige vijanden, de Romeinen, overgegeven om het te verwoesten. God staat op de Olijfberg. Er staat niet dat Jezus uit de hemel terugkomt en op de Olijfberg gaat staan. Dat is wat populaire profetieleraren er zonder grond in lezen. Dit is een herhaling van iets wat eerder is gebeurd, namelijk dat God Jeruzalem aan zijn vijanden overlaat. Dat wordt bedoeld wanneer er staat:

> Op die dag zullen Zijn voeten staan op de Olijfberg, die voor Jeruzalem ligt, ten oosten ervan. Dan zal de Olijfberg in tweeën gespleten worden naar het oosten en naar het westen. Er zal een zeer groot dal ontstaan, als de ene helft van de berg naar het noorden zal wijken en de andere helft ervan naar het zuiden.
>
> ZACHARIA 14:4

Dat is niet waar je wilt dat God is als je in de stad zit die wordt aangevallen.

24

God biedt de gemeente een vluchtweg naar Pella

Het zegt dat God de stad heeft verlaten; ze gaat ten onder. Maar een deel van het visioen is dat God, op hetzelfde moment dat Hij de stad verlaat, Zijn volk, het overblijfsel, een uitweg biedt. Wanneer Hij op de Olijfberg staat, splijt daardoor de berg daadwerkelijk. Niet letterlijk natuurlijk, de berg is nooit gespleten, maar er ontstaat een dal. Dat wil zeggen, Hij neemt het obstakel weg, net zoals Hij de berg vóór Zerubbabel tot een vlakte maakte, zijn moeilijkheden, zijn obstakels wegnam. Zo neemt God de obstakels weg zodat Zijn volk kan vluchten. Het is alsof de berg voor hen splijt en ze de gelegenheid krijgen om weg te komen.

De christenen in Jeruzalem zijn inderdaad weggevlucht, zoals we al een aantal keren eerder hebben genoemd. Volgens Eusebius ontving de gemeente in Jeruzalem een profetie van Christus die zei dat ze de stad moesten verlaten voordat die belegerd

werd. Dat deden ze. Ze vluchtten naar het oosten, zo blijkt, de Jordaan over naar Pella. Dit is wat er historisch is gebeurd. Gods oordeel, Zijn verlaten van Jeruzalem, liet Zijn volk daar dus niet vastzitten om hetzelfde oordeel te ondergaan als de goddelozen. In plaats daarvan bood Hij een uitweg, en die ligt ten oosten van Jeruzalem. Dat is de richting waarin ze gingen. Dat is de richting waarin het dal loopt.

Natuurlijk is er geen letterlijk dal ontstaan, en dat is ook niet nodig. Hij waarschuwde hen van tevoren, en ze vluchtten naar het oosten. Het is symbolisch. Het is alsof Hij een weg voor hen maakte om naar het oosten te ontkomen. In samenhang met Zijn oordeel over Jeruzalem spaarde Hij Zijn volk, het overblijfsel. En dus vluchtte de gemeente. Deze hele beschrijving van het ontstaan van een groot dal en de vlucht daardoor:

> Dan zal de HEERE uittrekken en tegen die heidenvolken strijden, zoals de dag dat Hij streed, op de dag van de strijd. Op die dag zullen Zijn voeten staan op de Olijfberg, die voor Jeruzalem ligt, ten oosten ervan. Dan zal de Olijfberg in tweeën gespleten worden naar het oosten en naar het westen. Er zal een zeer groot dal ontstaan, als de ene helft van de berg naar het noorden zal wijken en de andere helft ervan naar het zuiden. Dan zult u vluchten door het dal van Mijn bergen, want het dal tussen de bergen zal reiken tot Azal. Ja, u zult vluchten, zoals u gevlucht bent voor de aardbeving in de dagen van Uzzia, de koning van Juda. Dan zal de HEERE, mijn God, komen: al de heiligen met U!
>
> ZACHARIA 14:3-5

is naar mijn mening dichterlijke beeldspraak. Wat hier wordt gezegd, is dat de gemeente gespaard wordt wanneer de stad wordt verwoest, en dat is precies wat er inderdaad is gebeurd.

Om verder te lezen

Alle bijbelteksten die in deze lezing aan bod komen, in de volgorde waarin ze gebruikt zijn.

- Zacharia 13:7
- Mattheüs 26:31
- Zacharia 12:1
- Zacharia 13:8
- Hebreeën 12:22
- Mattheüs 5:14
- Hebreeën 12:23
- Jesaja 2:2-3
- Galaten 4:26
- Zacharia 14:1-2
- Zacharia 14:3-5
- Zacharia 14:6-9
- Zacharia 14:10-11
- Zacharia 14:12-15
- Zacharia 14:16-19
- Zacharia 14:20-21
- Zacharia 14:8
- Zacharia 14:12
- Handelingen 2:5
- Romeinen 13:1-4
- Zacharia 14:3
- Jesaja 19:1
- Jesaja 5:7
- Mattheüs 21:35
- Mattheüs 21:36
- Mattheüs 21:37
- Mattheüs 21:38
- Mattheüs 21:39
- Mattheüs 21:40
- Mattheüs 21:41

- Johannes 15:1,5
- Mattheüs 21:43
- Lukas 12:32
- Mattheüs 22:1-2
- Mattheüs 22:3-4
- Mattheüs 22:5-6
- Mattheüs 22:7
- Lukas 19:41-43
- Lukas 19:44
- Lukas 21:5-6
- Lukas 21:7
- Lukas 21:32
- Lukas 21:20
- Lukas 21:21-23
- Lukas 21:24
- Zacharia 14:4
- Zacharia 4:7
- Micha 1:3
- Micha 1:4
- Handelingen 1:11
- Ezechiël 11:23
- Mattheüs 23:38

Lezing © Steve Gregg / The Narrow Path. Nederlandse vertaling © 2026 Vers voor Vers. De bijbeltekst in deze uitgave is ontleend aan de Bijbel in de Herziene Statenvertaling, © 2010/2016 Stichting HSV.